

Čís. 3385.

Při skutkové podstatě podle druhého odstavce § 157 tr. zák. ustupuje příčinná souvislost mezi výsledkem a některou, byť co do osoby útočníka, jednotlivce nebo vůbec nezjištěnou složkou zlého nakládání, jímž jest souhrn všech útoků všech osob vloživších ruku na osobu výsledkem těžkého uškození na těle postiženou; aby však nastala zodpovědnost jednotlivce, je třeba, by jeho útok byl s útoky ostatních útočníků v takové spojitosti, že se souhrn všech útoků jeví jako jediný nedílný celek, jako jednotné a jediné zlé nakládání.

Jedinost a jednotnost zlého nakládání nevyžaduje nutně ani časové ani místní nepřetržitosti útoků v tom smyslu, že by tu nesměla býti ani krátká přestávka mezi jednotlivými útoky, ani přenesení jich s jednoho místa na místo jiné; nepředpokládá nutně ani totožnost útočníků v jednotlivých jeho dějstvích se ho účastňujícími.

(Rozh. ze dne 31. ledna 1929, Zm II 323/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 4. května 1928, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem podle § 157 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve výroku o vině, jakož i ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisejících a vrátil věc soudu první stolice, by v rozsahu zrušení znova o ní jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolávajíc se důvodů zmatečnosti čís. 4, 5, 9 a), 9 b) a 10 § 281 tr. ř., napadá zmateční stížnost rozsudek jen potud, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem podle § 157 tr. zák. V tomto směru nelze stížnosti upřítí důvodnost již po stránce právní, po které — dovozujíc, že jde v souzených skutcích stěžovatelů o dvě srážky s poškozeným — (obzvláště) časově oddělené — namítá, že se pro skutkovou podstatu zločinu § 157 tr. zák. nedostává zákonného předpokladu společného působení obou pachatelů. Zpravidla zodpovídá i s hlediska ustanovení trestního zákona o těžkém uškození na těle pachatel jen za výsledek, který jest v příčinné souvislosti s jeho vlastním jednáním. Jednou z výjimek z této zásady jest ustanovení druhého odstavce § 157 tr. zák., podle něhož se těžké uškození na těle při zlém nakládání několika osob s poškozeným, přičítá, nelze-li zjistiti, kdo těžké poškození způsobil, — každému, kdo vložil ruku na toho, s kým bylo zle nakládáno, tak že jest ho již z důvodu tohoto vložení ruky uznati vinným zločinem. Příčinná souvislost mezi jednáním jednotlivce a výsledkem ustupuje tu do pozadí; stačí příčinná souvislost mezi výsledkem a některou, byť co do osoby útočníka jednotlivce nebo vůbec nezjištěnou složkou zlého nakládání, jímž jest souhrn všech útoků všech osob vloživších ruku

na osobu výsledkem těžkého uškození na těle postiženou. Aby však přes tuto povšechnost příčinné souvislosti nastala zodpovědnost jednotlivce již z důvodu vložení ruky, jest nutno, by jeho vložení ruky bylo součástíkovou povšechné příčiny řečeného výsledku, součástíkovou (společného) zlého nakládání, t. j. by jeho útok byl s útoky ostatních útočníků v takové spojitosti, že se souhrn všech těch útoků jeví jako jediný nedílný celek (srovnej rozh. čís. 2262 sb. n. s.), jako jednotné a jediné zlé nakládání. Jedinost a jednotnost zlého nakládání nevyžaduje nutně ani časové ani místní nepřetržitosti útoků v tom smyslu, že by tu nesměla býti ani krátká přestávka mezi jednotlivými útoky, ani přenesení jich z jednoho místo na místo jiné. Mohouť přestávky ve zlém nakládání a změny v jeho místě býti vynuceny nebo přivoděny okolnostmi nezávislými na vůli osob s někým zle nakládajících, na příklad pokusem toho, kým bylo zle nakládáno, vymknouti se útekem z dosahu útočníků a uvarovati se tím dalšího zlého nakládání, takže v takových případech nejde ve zlém nakládání po přestávce neb na jiném místě v pravdě o nové (druhé) zlé nakládání, nýbrž o pokračování ve zlém nakládání jednotném, třebaš na jiném místě započatém anebo zdánlivě již skončeném. Jedinost a jednotnost zlého nakládání nepředpokládá nutně ani totožnost útočníků v jednotlivých jeho dějstvích se ho účastňujících. Mohouť noví útočníci býť po přestávce nebo na jiném místě pokračovati ve zlém nakládání, s nímž jiní útočníci začali, přidavše se — ovšem bez předchozí úmluvy — ke zlému úmyslu těchto, s postiženou osobou zle nakládati. Veškeré tyto různosti mohou tedy býti tak nepatrného významu, že i když tu jsou, jest pokládati souhrn všech útoků všech útočníků za jediný a jednotný celek, za společné zlé nakládání, neboli — jak to zákon označuje — za zlé nakládání několika osob s poškozeným. Posouzení, zda jsou či nejsou různosti onoho rázu významu tak podřadného, zda jde v různých údobích příběhu, za kterého došlo k těžkému poškození na těle, o jediné zlé nakládání či o několik samostatných případů zlého nakládání, závisí na zhodnocení výsledku hlavního přelíčení poukazujících k příčině a k průběhu celkového útoku a jednotlivých dílčích útoků, a spadá tudíž do oboru skutkově zjišťovací činnosti soudu nalézacího. V souzené trestní věci zjistil soud první stolice, že obžalovaný H. dal poškozenému v tanečním sále facku, načež poškozený sešel do výčepu a že, když po chvíli šel zase poškozený nahoru, přistoupil na schodech — po rozmluvě, kterou tam měl poškozený s P-em —, k němu obžalovaný B., škrtil ho, udeřil ho do hlavy a odvlékl ho (sklesnuvšího na zem) až k pumpě na dvoře, kde mu nasadil ještě pět ránu do obličeje a kde ho nezjištěný další pachatel kopl několikrát do boku. Různosti časových, místních a zejména osobních složek tohoto děje rozsudkem zjištěného mohou poukazovati k tomu, že nejde v událostech na schodech, v chodbě a na dvoře, o pokračování v událostech odehrávších se v tanečním sále, nýbrž o nový, s útokem v taneční síni vnitřně nesouvisející, samostatný útok, ovšem na tutéž osobu. Proto bylo povinností nalézacího soudu, by uvažoval o souvislosti nebo nesouvislosti obou částí příběhu, při němž bylo s poškozeným zle nakládáno, — zkoumaje obzvláště, co bylo po-

hnutkou útoku toho kterého pachatele a přihlížeje zejména i k projevům a k chování se obžalovaného H-a mimo taneční síň — a by pak zjistil a přesně vyslovil, zda šlo ve zjištěném, shora uvedeném ději, o jediný nedílný celek, o jediné a jednotné zlé nakládání, či o dva samostatné, byť osobou týranou poněkud spojené příběhy, o dvojí zlé nakládání. Jediné při první možnosti bylo by přičítati výsledek těžkého poškození na těle osobě, s níž v obou údobích děje bylo zle nakládáno, každému z útočníků, tudíž i oběma stěžovatelům, ano není rozsudkem zjištěno, při kterém údobí děje utrpěl poškozený poranění, které přivodilo přerušení zdraví a nezpůsobilost k povolání přes 20 dnů, správně alespoň 20 dnů (protržení levého bubínku). Nezjistil-li soud onen předpoklad a uznal-li přes to oba stěžovatele vinnými zločinem § 157, druhý odst. tr. zák., není výrok ten opodstatněn co do zákonné známky »při zlém nakládání podniknutém několika osobami«, takže spočívá po případě na nesprávném použití zákona a je stížen zmatkem § 281 čís. 10 tr. ř., protože pro kterýkoliv z útoků stěžovatelů by přicházela v úvahu po případě jiná hlediska zákonná. Při vyličené neúplnosti rozsudečných zjištění nelze se obejít bez nového hlavního přelíčení. Bylo proto zmateční stížnosti za souhlasu generální prokuratury vyhověti podle § 5 zák. z 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 ihned v zasedání neveřejném již z hořejších úvah, v důsledku čehož odpadla potřeba obírat se ostatními výtkami stížnosti. Soudu prvé stolice připomíná se jen ještě, by se opětným vhodným výsledkem znalců a poškozeného pokusil o zjištění skutečností, které by snad umožnily zjištění, zdali protržení levého bubínku svědka E-a bylo způsobeno zlým nakládáním v taneční síni či zlým nakládáním pozdějším, které počalo na schodech.

Čís. 3386.

Ani v případech, kde jest civilní žaloba o vrácení peněz podle § 1174 obč. zák. vyloučena, není podvod vylákáním peněz za nedovoleným účelem zásadně vyloučen pro nemožnost škody po rozumu § 197 tr. zák.

§ 4 zák. o podmíněném odsouzení má na zřeteli jen cíle výchovné, aby odsouzený též projevením upřímné snahy, napravití podle svých sil spáchané bezprávi, prokázal, že jest skutečně hoden dobrodiní zákona.

Obžalovanému lze uložit náhradu škody podle § 4 zák. o pod. odsouzení i když se poškozený náhrady nedomáhá »nepřipojil se k tomu cíli k trestnímu řízení jako soukromý účastník), ano i když prohlásil, že náhrady škody v cestě trestní nežádá. Obžalovanému lze uložit i náhradu takové škody, již se poškozený nemůže domáhati pořadem práva občanského (na př. z důvodu ustanovení § 1174 obč. zák.); výrok ten není však exekučním titulem.

Jde o uplatňování zmatku čís. 11 § 281 tr. ř., vytýká-li zmateční stížnost, že soud vykročil ze své moci trestní, uloživ obžalovanému náhradu způsobené škody ve smyslu § 4 zák. o podm. odsouzení, ač tu nebylo zákonných předpokladů pro tento výrok.